

Ben Akkerman

BorzoGallery

Voorwoord

Introduction

Bas de Bruijn

Mijn diep weggestopte jeugdherinneringen aan de tentoonstelling van Ben Akkerman in het Rijksmuseum Twenthe in 1996 kwamen zo’n vijf jaar geleden weer bovendrijven toen wij enkele van zijn werken toevoegden aan onze collectie. Deze hernieuwde kennismaking kreeg een extra impuls toen zich enige tijd later de mogelijkheid voordeed een met veel zorg en liefde samengestelde collectie schilderijen en tekeningen over te nemen. Akkerman liet een klein oeuvre achter en slechts zelden komt daarvan iets op de markt. Een aanzienlijk deel ervan bevindt zich bovendien in museale collecties in binnen- en buitenland.

Zoals Mondriaan een halve eeuw eerder, ontwikkelde het werk van Ben Akkerman (Enschede, 1920–2010) zich van naturalistische voorstellingen naar volledige abstractie. In de vroege jaren zestig toonde zijn werk nog duidelijk het Twentse landschap dat hem van jongs af aan fascineerde, zij het reeds in geabstraheerde vorm. In 1973 vond in het Stedelijk Museum, Amsterdam, op uitnodiging van directeur Edy de Wilde, zijn eerste solotentoonstelling plaats, waarmee het grote publiek hem leerde kennen. Dat jaar markeerde tevens zijn overgang naar volledige abstractie. Een jaar later kreeg hij zijn eerste van een lange reeks tentoonstellingen bij de gerenommeerde galerie Art & Project, waar hij zijn hele artistieke loopbaan vertegenwoordigd zou blijven.

The deeply stowed away memories of my visit, as a boy, to the 1996 Ben Akkerman exhibition at the Rijksmuseum Twenthe resurfaced about five years ago when we added a few of his works to our collection. The renewed acquaintance was given an additional impulse when, sometime later, the possibility of obtaining a collection of paintings and drawings, assembled with great love and care, presented itself. Akkerman left a small oeuvre and it is rare for any of it to come onto the market. A substantial part, moreover, is held in museal collections, in the Netherlands and abroad.

As did Mondriaan’s a half century earlier, the work of Ben Akkerman (Enschede, 1920–2010) developed from naturalistic representations to the fully abstract. In the early 1960s, his work still clearly depicted the Twente landscape, which had fascinated him from his earliest years, albeit already in abstracted form. In 1973, at the invitation of museum director Edy de Wilde, his first solo exhibition took place at the Stedelijk Museum, Amsterdam; this is where the general public made his acquaintance. That year further marked Akkerman’s transition to complete abstraction. A year later, he got his first in a long series of exhibitions at the renowned gallery Art & Project, where he would be represented throughout his artistic career.

Een handreiking in verf

Offering a hand in paint

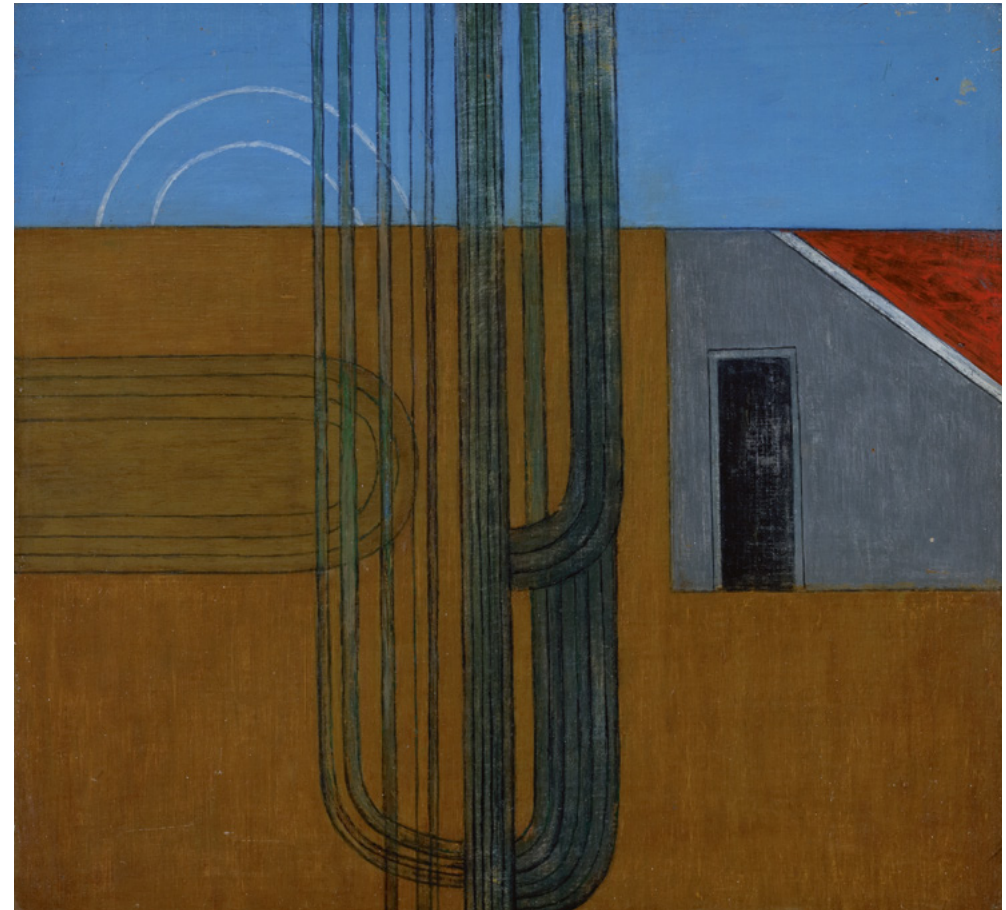
Antoon Melissen

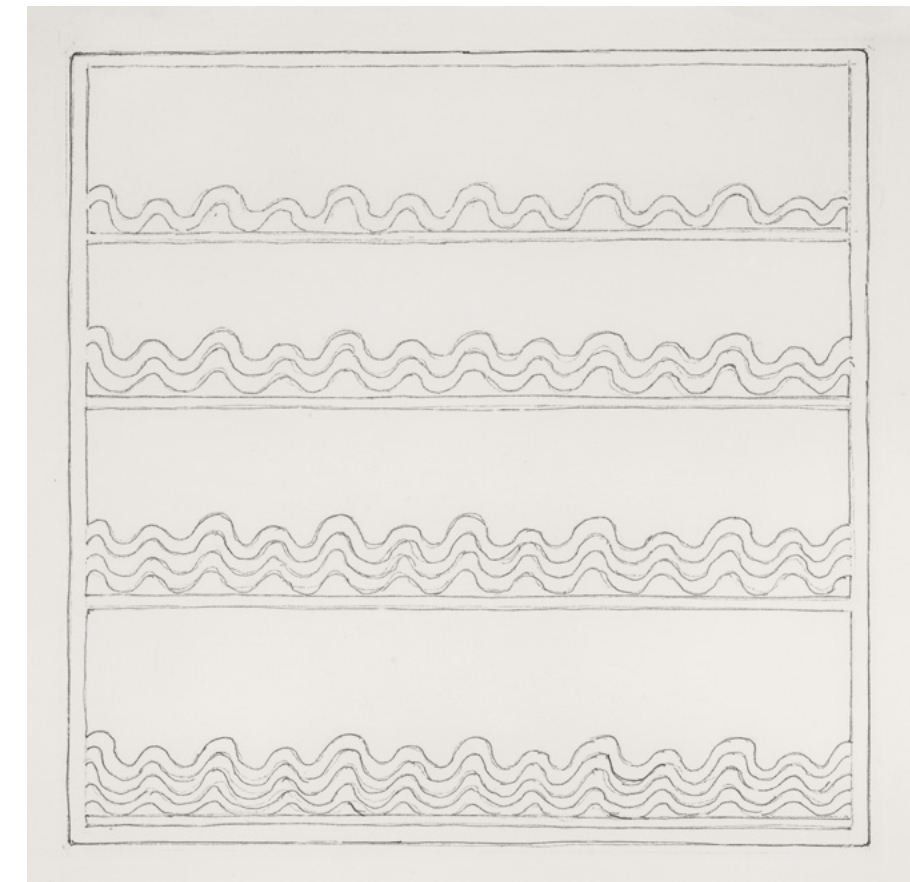
Het oeuvre van Ben Akkerman (1920–2010) ontwikkelde zich in het gestage tempo van de wisselende seizoenen, zo lijkt het. De schilder vervaardigde naast zijn tekeningen zo’n vier à vijf schilderijen per jaar waarmee hij naar eigen zeggen tevreden kon zijn. Tot aan zijn pensionering in 1982 werkte Akkerman als ambtenaar in dienst van zijn thuisstad Enschede. In de luwte van een regelmatig bestaan werd echter met grote discipline gewerkt. Voor kantoortijd maakte hij zijn kwasten schoon, in de pauzes werd geschetst, en ’s avonds na de warme maaltijd trok hij zich stevast terug om te schilderen. ‘Het schilderen was voor hem werken’, aldus zoon Herman Akkerman: ‘Het was er altijd, het heeft zijn gedachten nooit verlaten.’¹

Ben Akkermans abstractie ontwikkelde zich op een fundament van de hem zo geliefde klassieke schilderkunst. Hij bewonderde de ‘transparante atmosfeer’ van de zeventiende-eeuwse landschappen van Jacob van Ruisdael en Jan van Goyen; een transparantie waarover hij decennia later, reflecterend op zijn eigen werk, nog sprak.² Akkerman zag werken van deze schilders in het Rijksmuseum Twenthe, al bezocht hij als jongeman vanuit Enschede ook het Rijksmuseum in Amsterdam, op de fiets.³ Een tentoonstelling in het Rijksmuseum Twenthe bood hem in 1958 de gelegenheid zich te verdiepen in een brede context van abstract werkende Nederlandse

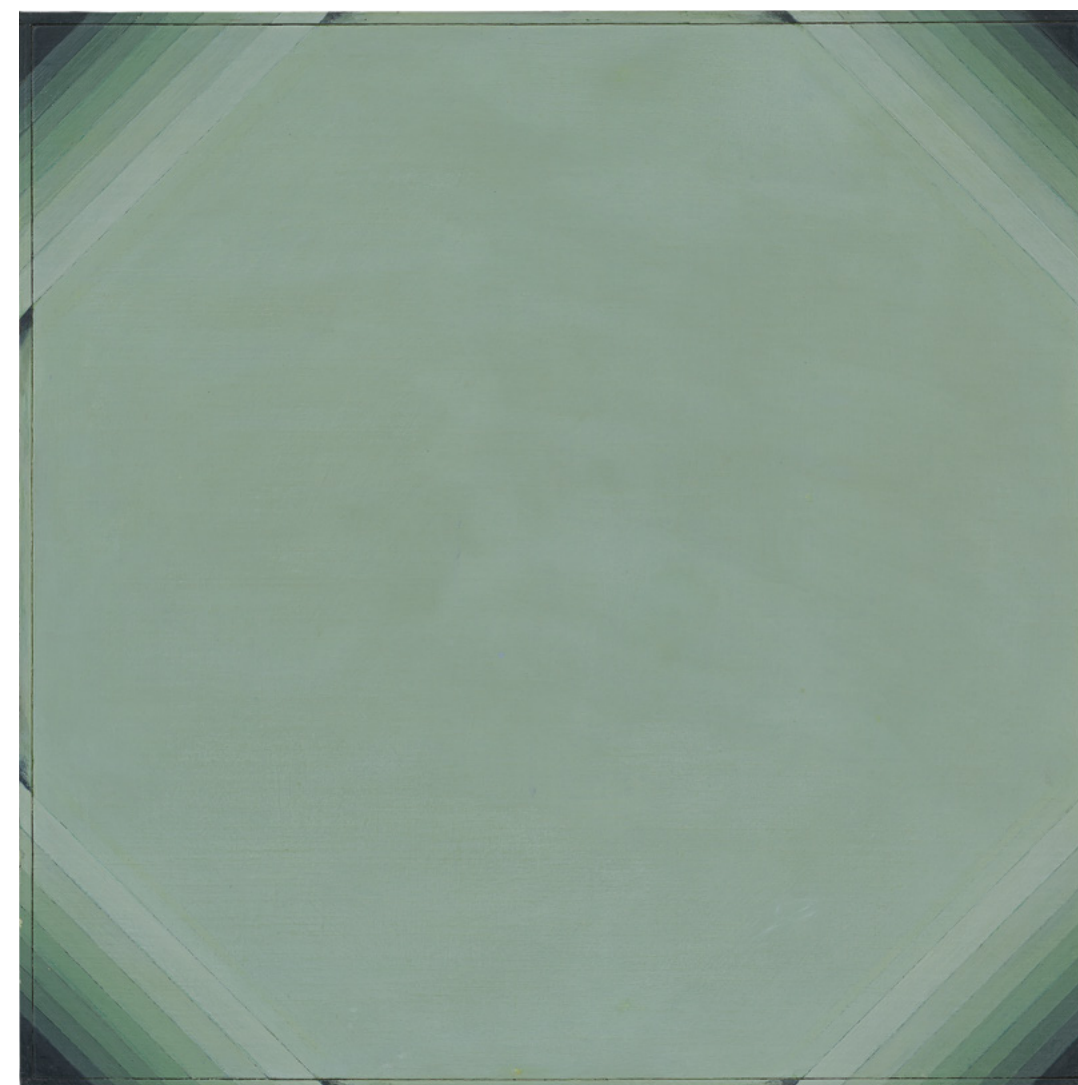
The oeuvre of Ben Akkerman (1920–2010) developed at the steady pace of the changing seasons, it would seem. In addition to his drawings, the painter created four or five paintings a year, that would, he said, live up to his standards. Until his retirement in 1982, Akkerman worked as a civil servant for his home city of Enschede. Sheltered by an orderly existence, he nonetheless worked with great discipline. Before going to the office, he would clean his brushes, during his breaks from work, he would sketch, and in the evening, after supper, he would invariably withdraw to paint: ‘To him, painting was working’, according to his son Herman Akkerman. ‘It was always there, it was always on his mind.’¹

Ben Akkerman’s abstraction developed on the foundation of the classical painting he so loved. He admired the ‘transparent atmosphere’ of the seventeenth-century landscapes of Jacob van Ruisdael and Jan van Goyen; a transparency which he still referred to decades later, reflecting on his own work.² Akkerman saw works by these painters at the Rijksmuseum Twenthe, although as a young man he also travelled from Enschede to the Rijksmuseum in Amsterdam, on his bike.³ A 1958 exhibition at the Rijksmuseum Twenthe gave him the opportunity to thoroughly acquaint himself with a wide context of Dutch abstract artists. The exhibition ‘Facetten van de hedendaagse beeldende kunst’ (aspects of contemporary art), an initiative of the art foundation

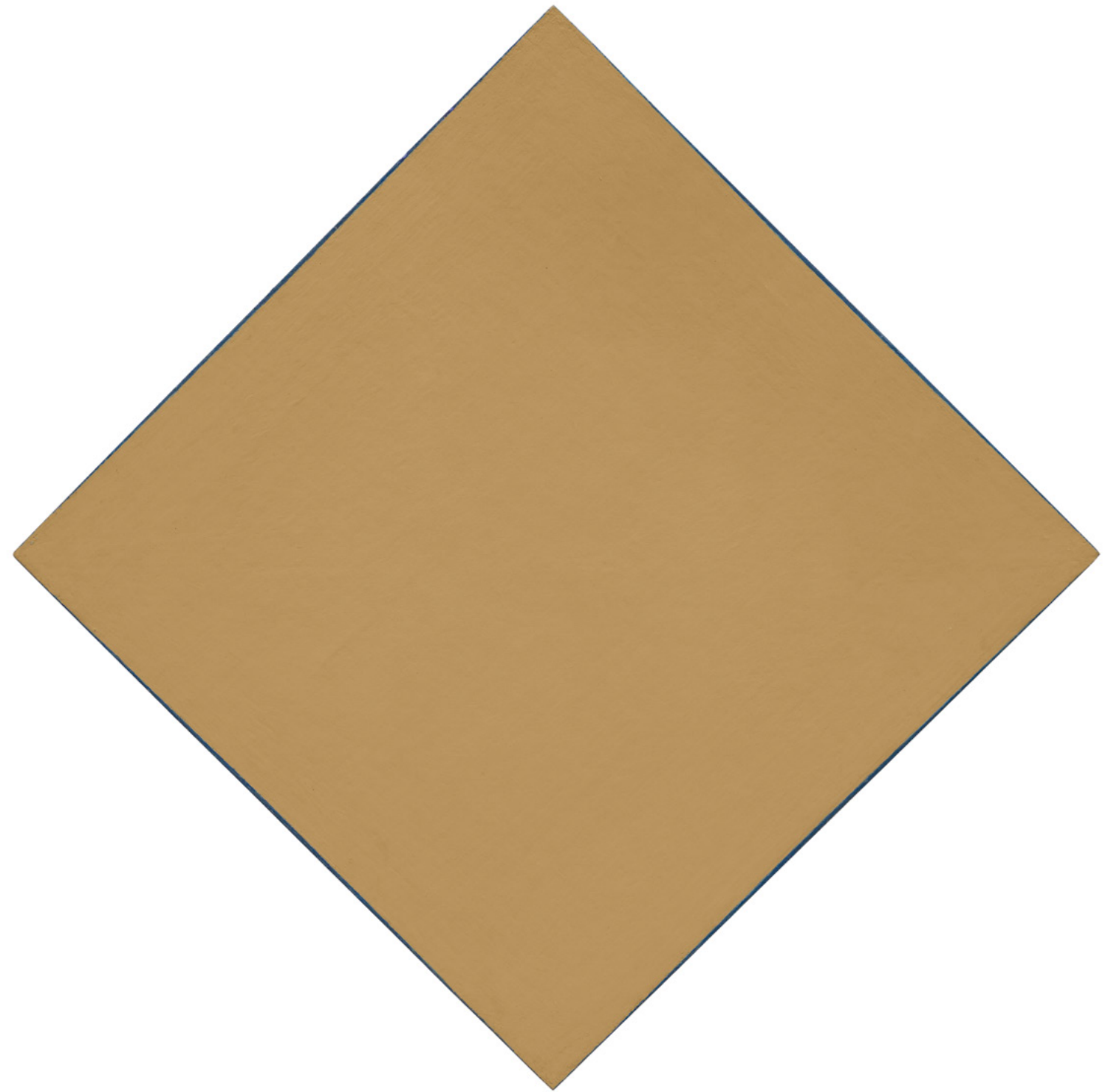

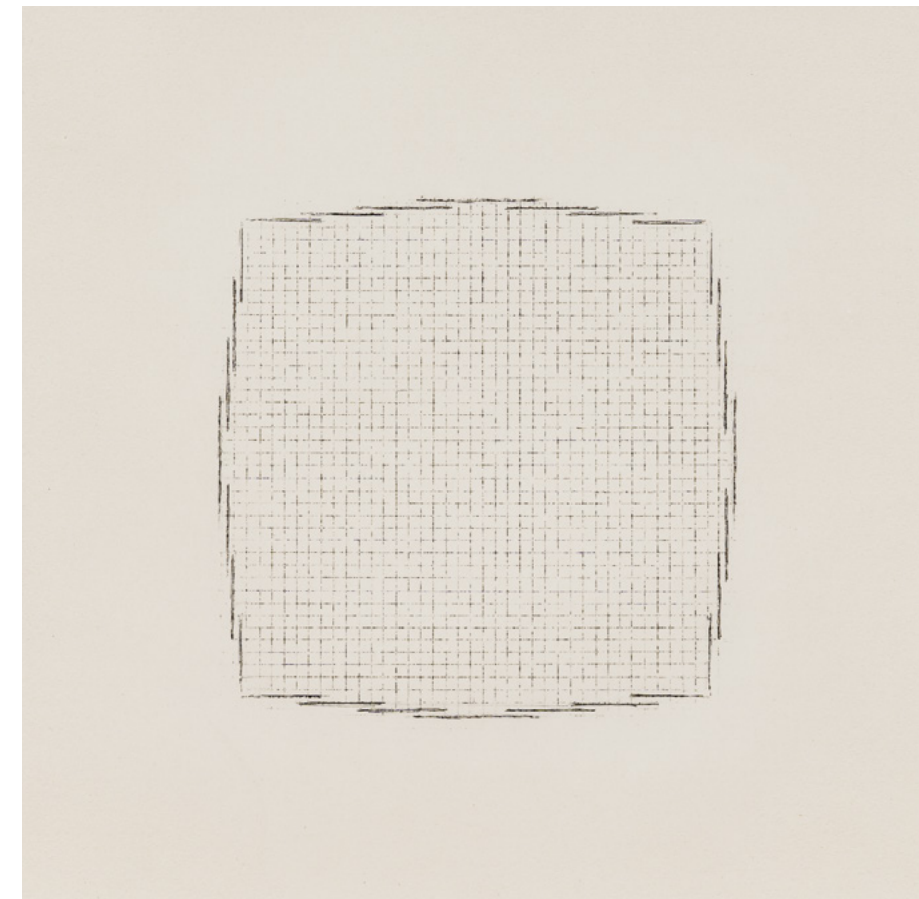
Untitled, 1968
Signed and dated lower left
Ink on wove paper
17 x 17 cm
Reg no 030

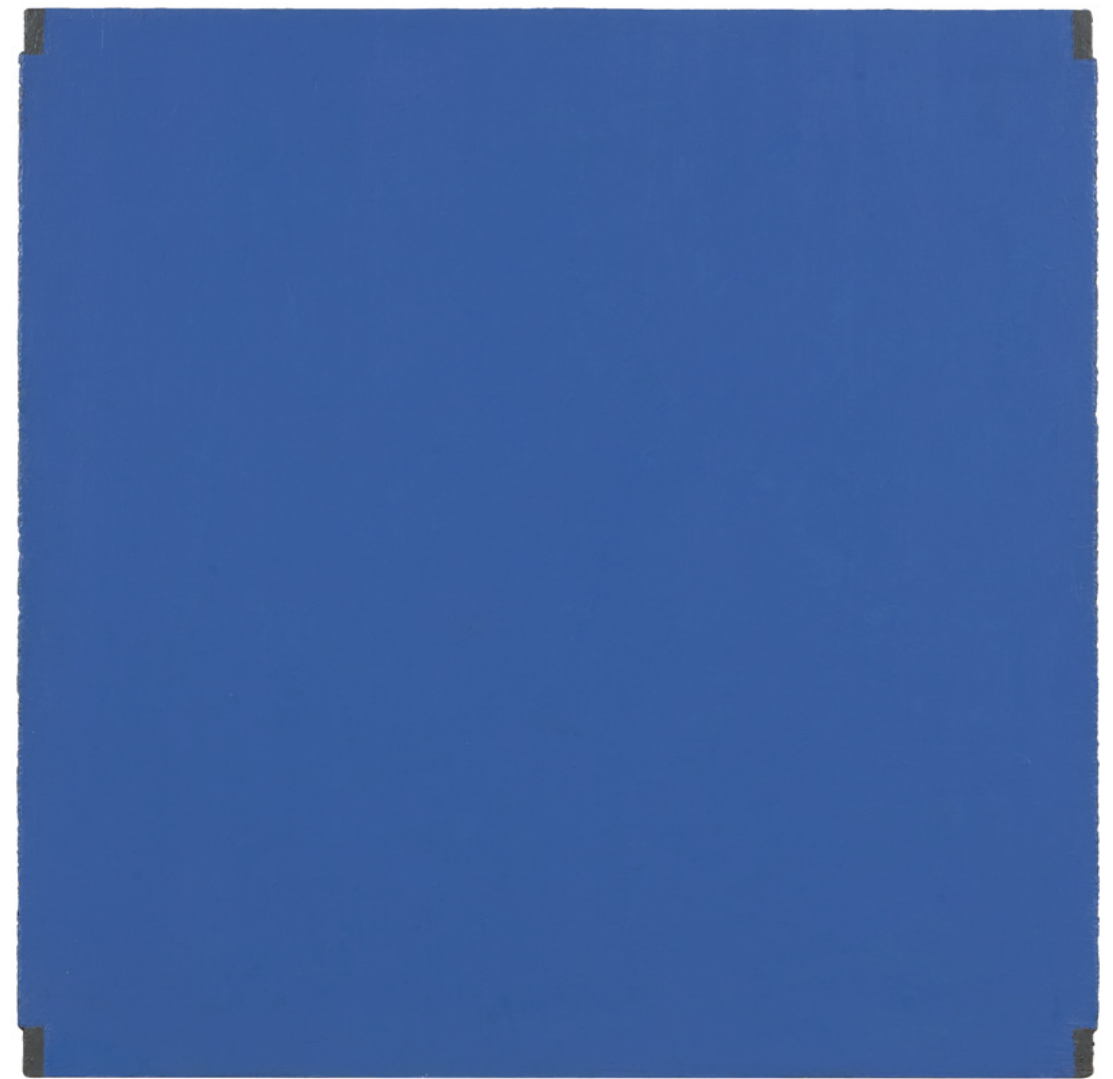
Untitled, 1973
Signed and dated on the reverse
Oil on canvas laid on board
49.3 x 49.3 cm
Reg no 032

Untitled, 1974-75
Signed and dated on the reverse
Oil on canvas laid on board
85 x 85 cm
Reg no 031

Untitled, 1979
Signed and dated lower middle
Ink and crayon on wove paper
26.5 x 26.5 cm
Reg no 012

Untitled, 1983-84
Signed and dated on the reverse
Acrylic on canvas laid on board
90 x 90 cm
Reg no 023

